

FINANČNÍ SPRÁVA

Rozpočty, finance a hospodaření územních
samospráv

Aktuální stav a strategie vymáhání nedoplatků na sdílených daních Finanční správou ČR

Finanční správa ČR

aktuální stav nedoplatků

- **K 20.11.2017: 47,4 mld. Kč**
- **Z toho FÚ pro hlavní město Prahu: 28,2 mld. Kč**
- **Počet dlužníků: 374 521**
- **Vymahačů FS ČR: cca 1 000**

- **K 2.1.2017: 54,5 mld. Kč**
- **Z toho FÚ pro hlavní město Prahu: 32,5 mld. Kč**
- **Počet dlužníků: 415 347**

Finanční správa ČR

vymáhání nedoplatků

Zákon o finanční správě (zákon č. 456/2011 Sb.) upravuje věcnou i územní působnost orgánů Finanční správy České republiky.

Od 1. 1. 2011 je vymáhání daňových nedoplatků upraveno převážně zákonem č. 280/2009 Sb., daňový řád (dále jen „daňový řád“).

Mimo daňový řád je nutné se řídit u některých speciálních oblastí dalšími právními předpisy:

- **Insolvenční zákon (zákon č. 182/2006 Sb.)**
- **Občanský soudní řád (zákon č. 99/1963 Sb.)**
- **Občanský zákoník (zákon č. 89/2012 Sb.)**
- **Zákon, kterým se stanoví pravidla pro případy souběžně probíhajících výkonů rozhodnutí (zákon č. 119/2001 Sb.)**
- **Zákon o mezinárodní pomoci při vymáhání některých finančních pohledávek (zákon č. 471/2011 Sb.)**

Finanční správa ČR

způsoby provedení vymáhání a daňové exekuce

Způsoby vymáhání jsou stanoveny v § 175 daňového řádu:

- Daňovou exekucí
- Prostřednictvím soudního exekutora na návrh správce daně
- Uplatněním pohledávek v insolvenčním řízení
- Přihlášením pohledávek do veřejné dražby

(§ 175 odst. 2 DR: Správce daně zvolí způsob vymáhání nedoplatku tak, aby výše nákladů spojených s vymáháním, které bude daňový subjekt povinen uhradit, nebyla ve zjevném nepoměru k výši nedoplatku.)

Způsoby provedení daňové exekuce jsou stanoveny v § 178 daňového řádu:

- Srážkou ze mzdy
- Příkázáním pohledávky z účtu u poskytovatele platebních služeb
- Příkázáním jiné peněžité pohledávky
- Příkázáním jiného majetkového práva
- Prodejem movitých věcí
- Prodejem nemovitých věcí

Finanční správa ČR

zajištění daně, zástavní právo, exekuční titul pro vymáhání nedoplatků

Vymáhací útvary dále provádí

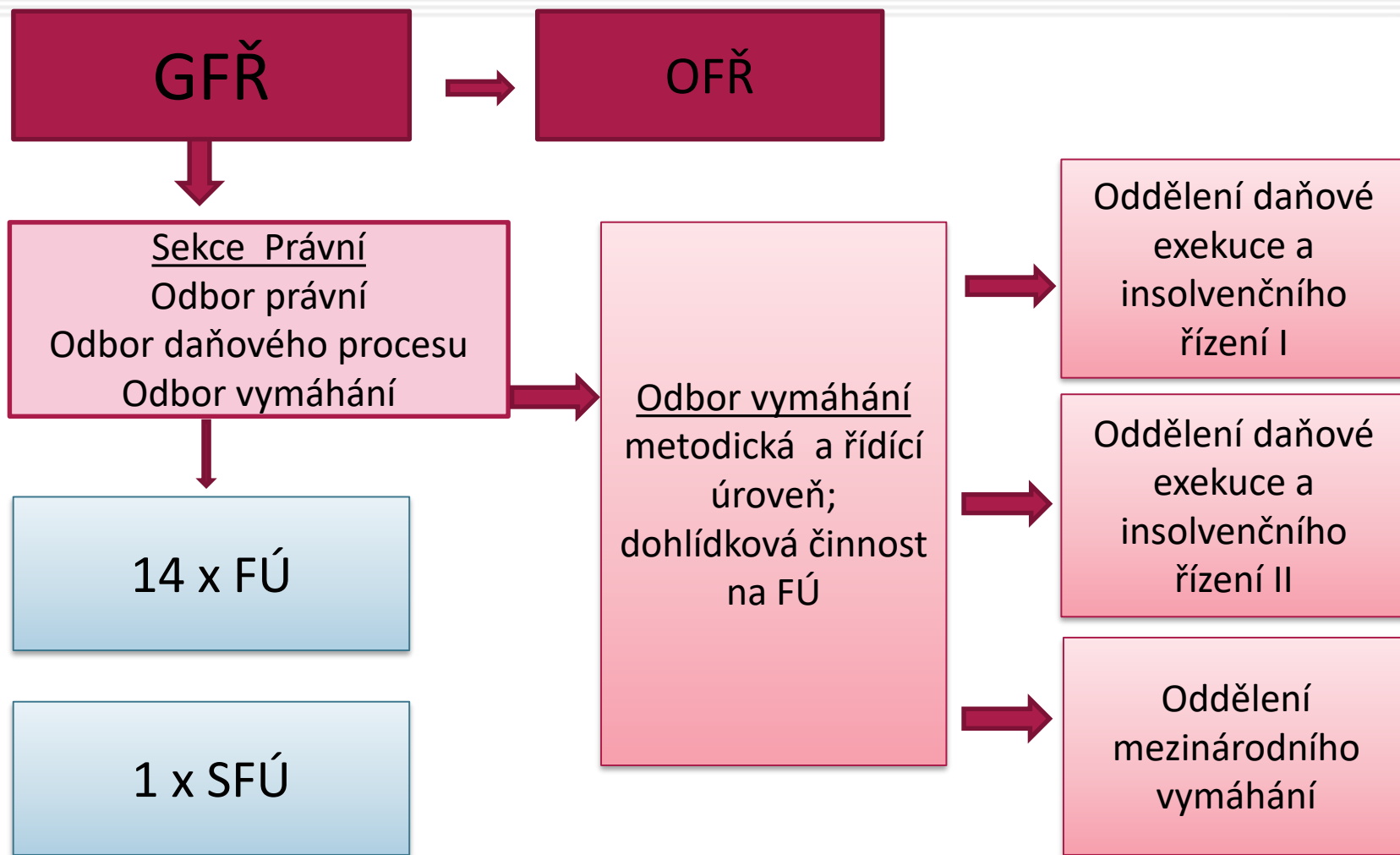
- Mezinárodní pomoc při vymáhání (žádost o sdělení informací nebo vymáhání)
- Zajištění daně – vydáním zajišťovacího příkazu (cca 1500 případů za období 2014 až 2016)
- Zajištění nedoplatku zřízením zástavního práva k majetku dlužníka a k tomu související úkony (nejčastěji nemovitě a movité věci)
- Vymáhání daňových nedoplatků lze provádět za určitých podmínek i u ručitele, jednou z nezbytných podmínek je zaslání výzvy k úhradě

Exekuční titul

- Výkaz nedoplatků sestavený z údajů evidence daní (IS ADIS – EDA – ODÚ)
- Vykonatelné rozhodnutí, kterým je stanoveno peněžité plnění
- Vykonatelný zajišťovací příkaz

Organizační struktura FS ČR od 1. 1. 2017

- Řídící úroveň GFŘ, Sekce právní, Odbor vymáhání, FÚ

Finanční správa ČR

vymáhací útvary

- **Vymáhací útvary (odborníky a oddělení) jsou v krajských a okresních městech, Hl. m. Praha - 12 územních pracovišť (dále "ÚP") , Brno - 4 ÚP a Ostrava - 3 ÚP.**
- **Minimální počet vymáhacího oddělení je jeden vedoucí zaměstnanec + 5 zaměstnanců**
- **V krajských městech jsou na ÚP Odbory vymáhání, které mají 2 až 3 oddělení.**

Organizace vymáhání daňových nedoplatků

organizace operativního vymáhání

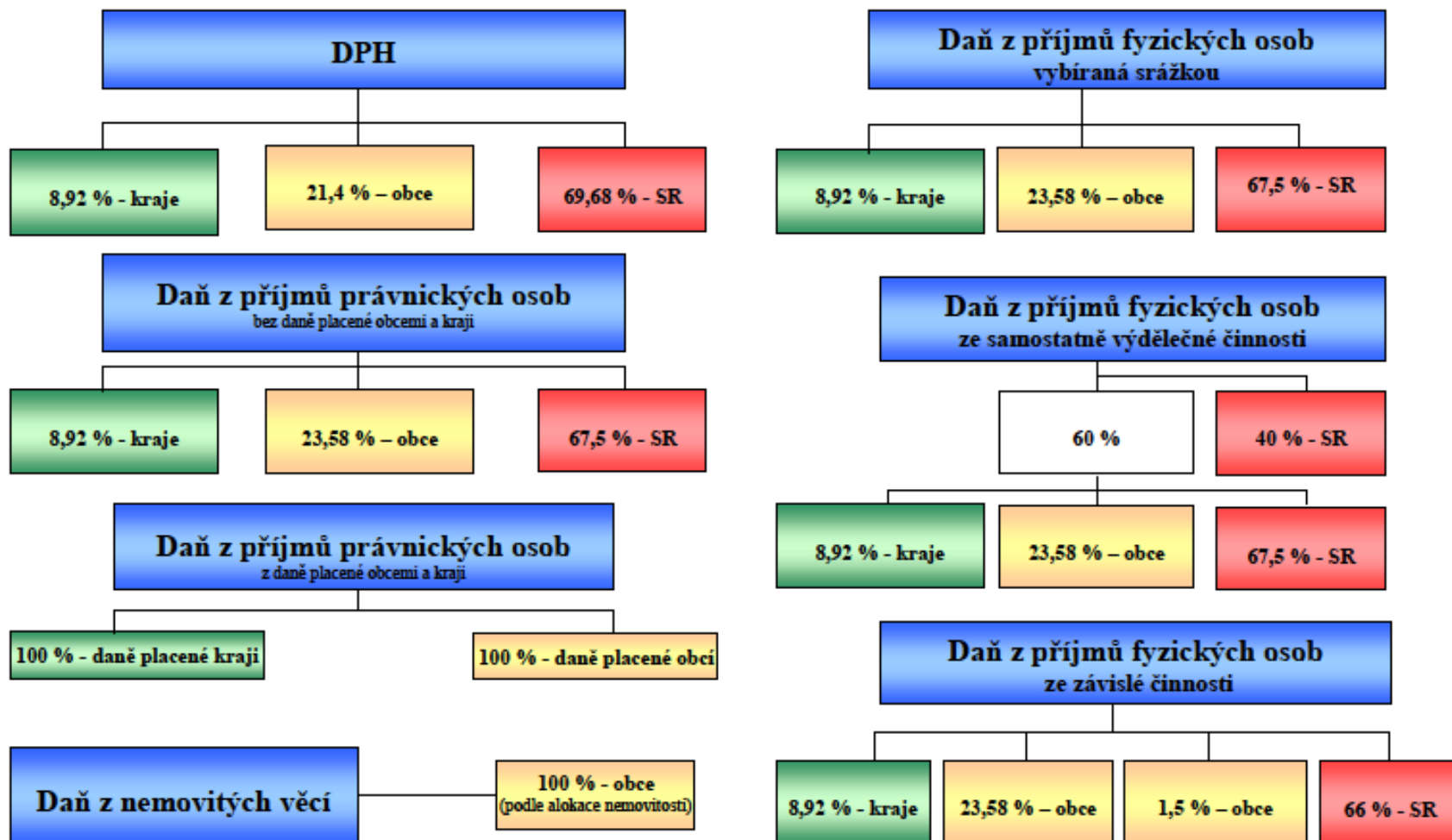
Týmy operativního vymáhání

- **Doporučené modely organizace týmů** - v kompetenci příslušného ředitele FÚ
 - **centralizovaný model** - 1 tým, plní úkoly operativního vymáhání v rámci celého FÚ
 - **decentralizovaný model** - několik týmů na různých ÚP dle potřeb FÚ
- **Velikost týmu** - odráží územní velikost FÚ a počet jím řízených ÚP, minimum 5 pracovníků, optimum 8 – 10 pracovníků
- **Úkoly týmů** - v rámci příslušného FÚ zejména:
 - kontrolně – exekuční akce v rámci příslušného FÚ,
 - kontrolně – exekuční akce v rámci celé ČR,
 - exekuční akce na dožádání jiného FÚ,
 - složité dražby (zejm. tam, kde je předpoklad účasti velkého počtu dražitelů, dražby velkého množství movitých věcí, apod.),
 - výkon dalších jednotlivých exekučních úkonů a celých exekučních řízení určených interním předpisem příslušného FÚ nebo ad hoc koordinátorem vymáhání

Právní úprava rozpočtového určení výnosů daní

- **ZÁKON č. 243/2000 Sb. ze dne 29. června 2000**
o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům
(zákon o rozpočtovém určení daní)

Schéma rozpočtového určení daní od 1. 1. 2017

Základní rozdělení - § 4 zákona o rozpočtovém určení daní

§ 4 Daňové příjmy rozpočtů obcí

- (1) Daňové příjmy rozpočtů obcí tvoří:
 - a) výnos daně z nemovitých věcí; příjemcem je ta obec, na jejímž území se nemovitost nachází,
 - b) podíl na 21,4 % z celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty,
 - c) podíl na 23,58 % z celostátního hrubého výnosu daně (záloh na daň) z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti, odváděné zaměstnavatelem jako plátcem daně podle zákona o daních z příjmů,

Základní rozdělení - § 4 zákona o rozpočtovém určení daní

- d) podíl na 23,58 % z celostátního hrubého výnosu daně (záloh na daň) z příjmů fyzických osob vybírané srážkou podle zvláštní sazby, s výjimkou výnosů uvedených pod písmenem c),
- e) podíl na 23,58 % z 60 % z celostátního hrubého výnosu daně (záloh na daň) z příjmů fyzických osob sníženého o výnosy uvedené v písmenech c) a d),
- f) podíl na 23,58 % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů právnických osob, s výjimkou výnosů uvedených v písmenu h) a v § 3 odst. 1 písm. a),

Základní rozdělení - § 4 zákona o rozpočtovém určení daní

- g) daň z příjmů právnických osob v případech, kdy poplatníkem je příslušná obec, s výjimkou daně vybírané srážkou podle zvláštní sazby,
- h) podíl na 1,5 % z celostátního hrubého výnosu daně (záloh na daň) z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti, odváděné zaměstnavatelem jako plátcem daně z příjmů, s výjimkou daně z příjmů fyzických osob vybírané srážkou podle zvláštní sazby.

Poznámky k § 4 zákona o rozpočtovém určení daní

- **Vlastní výpočet je poměrně složitý u těch příjmů, kde je určen podíl (závisí i na počtu obyvatel příslušné obce atd.)**
- **Jednotlivé podíly se několikrát od roku 2001 do roku 2017 změnily.**
- **Daň z nemovitých věcí se převádí jako jediná celá do rozpočtu příslušných obcí, tj. ve výši 100% vybraných a vymožených částek Finanční správou ČR.**

Převod daňových příjmů § 6 zákona o rozpočtovém určení daní

Správce daně převádí daňový příjem určený příjemci nejméně jedenkrát měsíčně, je-li částka určená k převodu vyšší než 500 Kč.

Ve správní praxi finančních úřadů se např. daň z nemovitých věcí převádí automatizovaně 1 x měsíčně do rozpočtu příslušné obce.

Aktuální stav - vyhledávané celostátní hrubé výnosy sdílených daní pro převody obcím a krajům k 29. 9. 2017 (v mil. Kč)

Druh příjmu	Název druhu příjmu	inkaso k 29. 9. 2017	podíl obcí za rok 2017	podíl krajů za rok 2017
775	Daň z nemovitých věcí	8 067 560 174	8 067 560 174	x
70	Daň z přidané hodnoty	272 810 789 833	58 381 509 024	24 334 722 453
770	Daň z příjmů právnických osob	130 391 734 828	30 746 371 072	11 630 942 747
71	Daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti	121 328 646 820	30 429 224 623	10 822 515 296
772	Daň z příjmů fyzických osob - vybírané srážkou podle zvl. sazby	12 170 396 105	2 869 779 402	1 085 599 333
72	Daň z příjmů fyzických osob - podávajících. přiznání	4 000 891 537	566 046 135	214 127 715
271	Odvod z loterií a jiných podobných her dle § 41b odst.1 z.č.202/1990 Sb.	819 365 420	245 809 626	x
281	Daň z hazardních her vyjma daně z technických her	1 667 799 851	500 339 955	x
282	Daň z technických her	4 273 914 232	2 778 044 251	x
CELKEM		555 531 098 800	134 584 684 262	48 087 907 544

Pozn.: Částka inkasa (celostátního hrubého výnosu) na DP 70 obsahuje také částku ve výši podílu Celní správy
Částka inkasa (celostátního hrubého výnosu) na DP 271 k 30. 9. 2017 byla snížena o zaokrouhlenou částku přeplatků k 30. 9. 2017 ve výši 2 mil. Kč.
Částka inkasa (celostátního hrubého výnosu) na DP 281 k 30. 9. 2017 byla snížena o zaokrouhlenou částku přeplatků k 30. 9. 2017 ve výši 4 mil. Kč.

Aktuální stav - Inkaso, nedoplatky na vybraných daních

(v mil. Kč)

Druh příjmu	Inkaso 1. 1. - 30. 9.			Evidované kumulované nedoplatky k 30. 9.			Nedoplatky ve vymáhání k 30. 9.			Nedoplatky vymožené vymáhacími úkony 1. 1. - 30. 9.		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017
Daň z nemovitých věcí (DP 775)	7 777,24	7 929,49	8 067,56	826,44	602,74	462,46	606,19	462,64	364,18	42,16	47,40	52,22
Daň z přidané hodnoty (DP 70)	234 981,83	248 528,80	275 421,39	83 053,46	44 072,23	34 333,51	67 421,92	35 277,90	26 979,27	1 664,39	1 750,56	2 161,50
Daň z příjmů právnických osob (DP 770)	106 692,70	122 702,84	123 312,69	14 279,85	9 361,74	7 422,02	10 025,33	5 747,68	4 239,41	189,88	328,90	380,86
Daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti (DP 71)	97 568,90	107 500,60	121 328,65	2 760,74	1 635,57	1 118,27	2 041,82	1 306,20	865,52	101,07	96,92	144,27
Daň z příjmů fyzických osob - vybírané srážkou podle zvl. sazby (DP 772)	12 092,37	12 476,98	12 170,40	312,33	195,06	144,71	187,69	91,11	85,56	9,22	9,60	11,14
Daň z příjmů fyzických osob - podávajících příznání (DP 72)	-552,87	3 446,78	4 000,89	8 770,84	5 207,24	3 688,54	7 579,53	4 323,99	2 774,66	189,06	182,59	211,60

Pozn.: záporná hodnota inkasa na DP 72 v roce 2015 přetrvávala jako důsledek toho, že objem vybraných částek byl menší než objem vratek a částek použitých v rámci FÚ. V roce 2015 tento stav přetrvával až do prosince.

Koncepční a strategické záměry FS ČR

- **Koncepce správy a vymáhání daňových nedoplatků FS ČR**
 - Schválena v září 2016
 - Základním předpokladem efektivní práce je reálná výše vykazovaných nedoplatků, což daňový řád umožňuje odpisem nedoplatku pro nedobytnost, který je však pro dlužníka "neviditelný"
 - Výkaznictví nedoplatků a jejich předávání k vymáhání formou operativních analýz, přehled o struktuře nedoplatků co do intervalů podle výše a s uvedením počtu dlužníků v kategoriích jak celostátně, tak dle FÚ
 - Práce s žebříčkem TOP20 dlužníků FS, FÚ, ÚP
 - Monitoring všech dlužníků (tedy včetně odepsaných nedoplatků) a průběhu vymáhání nedoplatků
 - Zaměření na velmi rozsáhlou agendu Finančního úřadu pro hlavní město Prahu – stále probíhající akce Pomoc Praze III – vymáhání
 - Spolupráce s Celní správou
 - Rozšíření neformální komunikace s dlužníky – čerpány poznatky i ze správní praxe cizích finančních správ
- **Strategie rozvoje Finanční správy ČR**
 - Přijata v dubnu 2017 – směřuje FS jako celek na modernější úroveň

Zásady efektivní vymáhací činnosti

- **Základem efektivního vymáhání nedoplatků je jejich včasné předávání vymáhacím útvarům a včasné zahájení vymáhacích úkonů.**
- **To je zajišťováno metodickou i dohlídkovou činností GFŘ.**
 - Na druhou stranu - ze struktury nedoplatků podle jejich výše vyplývá, že nedoplatky nižší než 1000 Kč jsou evidovány u cca **44 %** daňových dlužníků, avšak jejich fiskální součet představuje pouze kolem **0,12 %** z vykázaných nedoplatků. Mnoho nízkých nedoplatků připadá na majetkové daně, které mají cca 4 miliony poplatníků.
 - Správci daně se proto snaží zajistit úhradu výše uvedených nejnižších nedoplatků méně invazivními prostředky, jako je např. využití vyrozumění o nedoplatku formou elektronické komunikace nebo telefonickým kontaktem. To je v souladu se zásadou přiměřenosti a hospodárnosti. Provozována jsou "call centra".
 - Největší procentuální podíl (**cca 36 %**) připadá na nedoplatky v rozmezí 1 – 10 mil. Kč, jde o **1,6 %** z daňových dlužníků. Nad 100 milionů Kč dluží 19 daňových dlužníků.
 - **Z důvodu zrychlení vymáhání byla stanovena také lhůta pro následné kroky vymáhacích útvarů. Útvar vymáhání zahajuje zjišťování aktuálního stavu majetku postižitelného daňovou exekucí nejpozději po té, co mu byl předán výkaz nedoplatků a do 30 dnů od této skutečnosti provádí zajišťovací nebo vymáhací úkon.**

Struktura nedoplatků k 13.11.2017

		Od	Do	Počet DS	Celková částka	Podíl na celkových nedoplatcích
	GFŘ	0,00	-200,00	70 434,00	-3 858 902,33	0,01%
		-200,01	-1 000,00	97 633,00	-52 658 061,93	0,11%
		-1 000,01	-10 000,00	104 100,00	-356 944 360,32	0,76%
		-10 000,01	-20 000,00	23 634,00	-342 203 641,28	0,73%
		-20 000,01	-100 000,00	46 520,00	-2 210 754 406,91	4,69%
		-100 000,01	-500 000,00	27 113,00	-6 014 953 605,43	12,77%
		-500 000,01	-1 000 000,00	5 607,00	-3 925 331 481,34	8,34%
		-1 000 000,01	-10 000 000,00	6 328,00	-17 125 158 953,02	36,37%
		-10 000 000,01	-100 000 000,00	547,00	-12 232 964 121,28	25,98%
		-100 000 000,01		19,00	-4 823 317 245,53	10,24%
			Celkem		381 935,00	-47 088 144 779,37

Vymoženost - ČR, všechny druhy příjmů

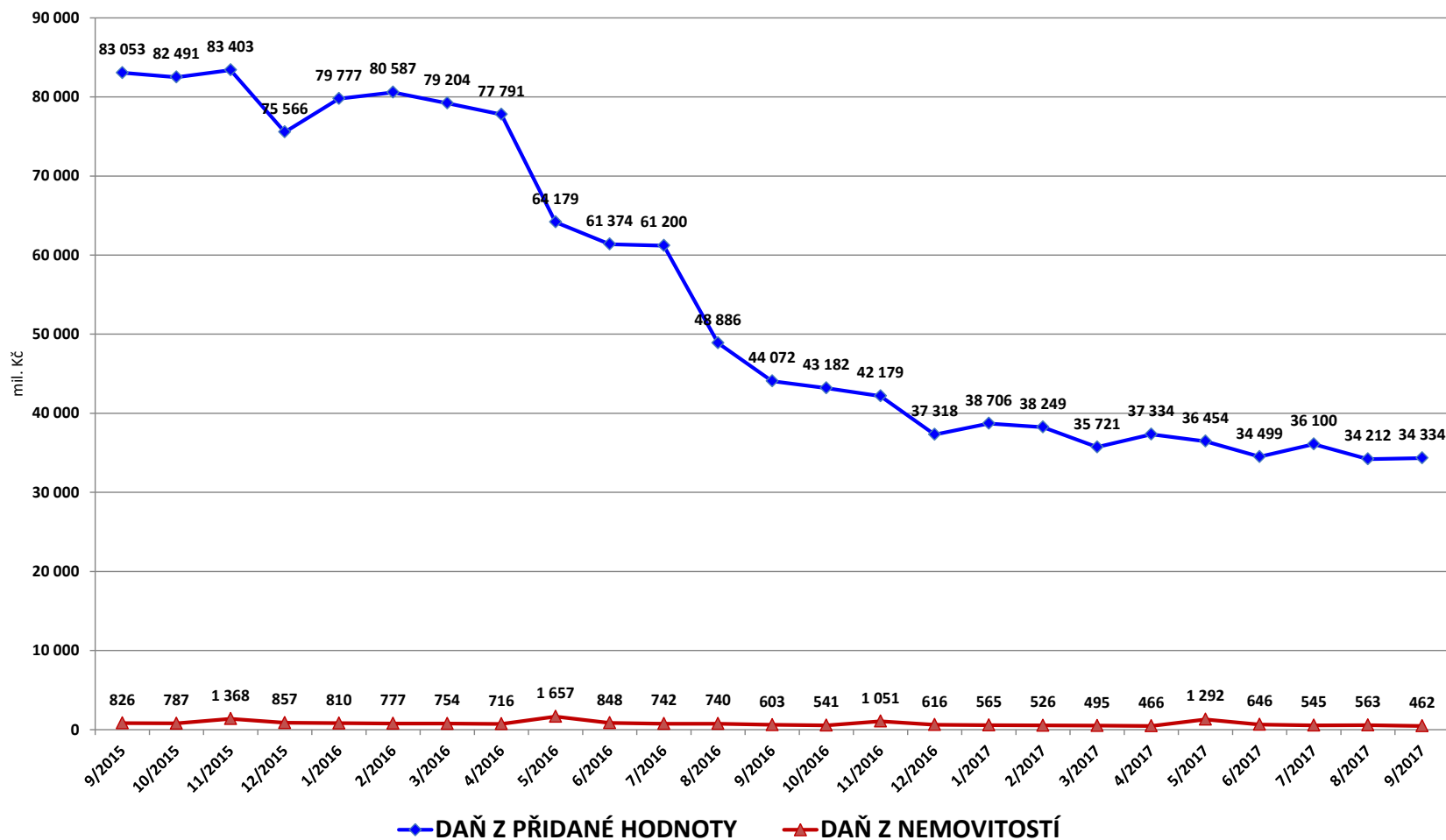
1. 1. - 30. 9. 2015 až 2017 (v mil. Kč)

Způsob vymožení	2015	2016	2017
DE srážkami ze mzdy	132,24	133,02	138,15
DE příkázáním pohledávky z účtu u poskytovatele platebních služeb	1 833,73	2 032,85	2 540,86
DE příkázáním jiné peněžité pohledávky	173,83	174,18	159,89
DE postižením jiných majetkových práv	9,54	2,19	1,60
DE prodejem movitých věcí	117,38	148,64	149,55
DE prodejem nemovitých věcí	47,34	63,85	70,51
prostřednictvím soudu a souběh u soudu	1,19	0,86	0,62
prostřednictvím soudního exekutora a souběh vymáhání u soudního exekutora	7,23	21,38	39,64
prostřednictvím insolvenčního řízení	173,79	312,16	245,10
přihlášené do veřejné dražby	0,05	0,15	0,20
uhrazeno před provedením vymáhacího úkonu	5 472,74	5 964,34	6 152,50
uhrazeno po zahájení vymáhacích úkonů před nabytím právní moci EP	1,06	1,07	2,72
uhrazeno po zahájení vymáhacích úkonů po nabytí právní moci EP	647,86	608,96	597,78
CELKEM VYMÁHACÍ ÚKONY	2 496,32	2 889,27	3 346,13
CELKEM "DOBROVOLNÉ" ÚHRADY	6 121,66	6 574,37	6 752,99
CELKEM	8 617,98	9 463,63	10 099,12

Nedoplatky na DPH a dani z nemovitých věcí

09/2015 – 09/2017 (v mil. Kč)

Přehled vývoje nedoplatků v ČR na DPH a dani z nemovitých věcí
v období 09/2015 až 09/2017 (v mil. Kč)

Závěr

- **FS ČR pokládá vymáhání nedoplatků na daních za jednu ze svých stěžejních činností, kterou je naplňován cíl správy daní**
- **Za poslední dva roky byla ještě zintenzivněna práce s daty ve vymáhání a celá agenda je podrobena pravidelnému a komplexnímu monitoringu a dohlídkám**
- **Souběžně jsou ale aplikovány i méně invazivní postupy a s dlužníky je komunikováno i méně formálně**
- **Vymáhání nedoplatků na všech daních je věnována stejná pozornost, správci daně nerozlišují, kdo je příjemcem výnosu daně**
- **Rozšiřujeme si přístupy do evidencí a rejstříků majetku**
- **Navrhujeme de lege ferenda úpravy v daňovém řádu**
- **Do budoucna je koncepčním záměrem: prohloubení automatizované a permanentní komunikace s poplatníky a plátcí daně ještě ve fázi před splatností daně a krátce po splatnosti, což může eliminovat vznik některých nedoplatků.**
- **Realizuje se prostředí pro elektronické dražby (APED aplikace elektronických dražeb, předpoklad 04 2018) – zkapacitnění a ulehčení realizace dražeb.**
- **Z cizích FS jsme opatřili podklady pro behaviorální postupy a komunikaci s poplatníky a plátcí. Provedena analýza a záměr aplikace ve FS ČR.**
- **Funguje úzká spolupráce s FS Slovenské republiky – vzájemná inspirace**
- **Realizace Datového skladu a nového Daňového Informačního Systému**
- **Jde vlastně o další etapu elektronizace státní správy. K nadefinování co nejúčelnějších požadavků využíváme také zkušenosti cizích finančních správ.**

Otázky k dané problematice.

Ing. Milan Tvrdík

ředitel Oboru vymáhání, GFŘ

milan.tvrdik@fs.mfcr.cz